

Akers friskola

Rektorn vid Akers friskola F-9

bertil.ahlm@akersfriskola.se

Beslut för förskoleklass, grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Akers friskola F-9
i Österåkers kommun

Tillsyn i Akers friskola F-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Österåkers kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Akers friskola F-9 besöktes av Skolinspektionen den 5 mars 2014 och den 6 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Akers skola är en fristående grundskola i Österåker kommun. Skolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-9. Skolverket godkände i beslut den 29 november 1999 (dnr 99-1999:944) Åkersberga Friskola HB som huvudman för förskola och grundskola. Huvudmannen har bytt namn till Österåkers Friskola AB med organisationsnummer 556589-5777.

Österåkers Friskola AB bedriver och har bedrivit fritidsverksamhet i anslutning till skolenheten under hela verksamhetstiden. Huvudmannen har under denna tid fått bidrag enligt 1985 års skollag från Österåkers kommun och har efter övergången den 1 juli 2011 till den nya skollagen fortsatt att få bidrag från Österåkers kommun. Skolinspektionen konstaterar i tillsynen att Österåkers Friskola AB därmed har tillstånd att bedriva fritidsverksamhet vid enheten.

Skolan hade vid tidpunkten för tillsynen 219 elever i grundskolans årskurser 1-9 samt 24 elever i förskoleklass. Skolans fritidshem hade vid samma tidpunkt 150 elever inskrivna. Skolan leds av en rektor. Den pedagogiska personalen är organiserad i fyra arbetslag.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 3 för läsåret 2012/2013 uppnådde 66,7 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Motsvarande värde för riket var något högre och uppgick till 67,7 procent. I svenska uppnådde 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande värde för riket var lägre och uppgick till 78,3 procent. Enligt skolans egna uppgifter var andelen elever i årskurs 3 som nådde de nationella målen läsåret 2012/2013, näst intill samtliga i svenska och matematik.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 6 för läsåret 2012/2013 uppnådde 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik.

Motsvarande värde för riket var lägre och uppgick till 78,6 procent. I engelska uppnådde 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande värde för riket uppgick till 86,9 procent. I svenska uppnådde även 100 procent av eleverna kravnivån på alla delprov. Värde för riket var 82,1 procent. Enligt skolans egna uppgifter uppnådde samtliga elever i engelska och svenska och 96 procent av eleverna i matematik de nationella målen läsåret 2012/2013.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik för slutbetyg i årskurs 9 för läsåret 2012/2013 uppnådde 95,8 procent av eleverna målen i alla ämnen. Motsvarande värde för riket var betydligt lägre och uppgick till 77,4 procent. Enligt skolans egna uppgifter var andelen elever i årskurs 9 som nådde de nationella målen läsåret 2012/2013, 100 procent i engelska, 96 procent i matematik och 96 procent i svenska.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmet i huvudsak arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Helhetsbedömning

Akers friskola med tillhörande fritidshem bedöms fungera väl i förhållande till de områden som har granskats. Huvudman, rektor och lärare bedriver på olika nivåer ett utvecklingsarbete genom att följa upp, utvärdera, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen, både vad gäller kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbetet.

Skolan har fungerande rutiner för arbetet med särskilt stöd. Skolan behöver dock utveckla elevernas åtgärdsprogram så att det tydligt framgår hur man ska följa upp och utvärdera de vidtagna åtgärderna.

Vidare framgår av utredningen att det förekommer avgifter för aktiviteter på friluftsdagar som Skolinspektionen bedömer överstiger det som i skollagen benämns som en obetydlig kostnad. Dessa brister måste huvudmannen åtgärda för att uppfylla författningarnas krav.

Vid tidpunkten för tillsynen framkom att det inom skolenheten bedrivs ett mål-inriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering. Av Skolinspektionens utredning framgick inledningsvis att skolans plan mot kränkande behandling inte även omfattade fritidshemmet.

Efter Skolinspektionens besök har huvudmannen inkommit med en plan som även omfattar fritidshemmet och därmed vidtagit nödvändig rättelse. Skolinspektionen avstår därför från att ingripa.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Akers friskola att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brist. Den vidtagna åtgärden ska senast den 24 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Akers friskola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att utbildningen i skolan är avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

Motivering

I skollagen anges att utbildningen ska vara avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever.

Enligt förarbetena till skollagen är det inte godtagbart att skolan erbjuder en kostnadsfri alternativ verksamhet för de elever vars vårdnadshavare inte vill betala för dessa aktiviteter. Det understryks att det inte får förekomma någon koppling mellan hur mycket en enskild elev bidrar och elevens möjligheter att få delta i aktiviteten om eleverna på frivillig väg samlar in pengar till resan.

Bidragen från vårdnadshavare måste både vara och framstå som helt frivilliga (prop. 2009/10:165 s. 375).

Av intervju med rektorn, lärarna och elever framgår att skolan varje år ordnar en skidresa under en av skolans friluftsdagar till en kostnad om ca 300 kr. De elever som inte vill eller kan följa med erbjuds andra kostnadsfria aktiviteter. Enligt Skolinspektionen är 300 kronor inte en obetydlig kostnad för en aktivitet under friluftsdagar.

Det är inte heller godtagbart att skolan erbjuder kostnadsfria alternativ för de elever vars vårdnadshavare inte vill eller kan betala för dessa aktiviteter.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser skolans skyldighet att se till att utbildningen är avgiftsfri. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

10 kap. 10-11 § § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Akers friskola en anmärkning.

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att det av åtgärdsprogram framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av några av skolans åtgärdsprogram. Av dessa framgår när de särskilda stödåtgärderna ska följas upp men det framgår däremot inte hur uppföljning eller utvärdering ska ske.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans åtgärdsprogram. Med anledning av att åtgärdsprogrammen i övrigt uppfyller författningarnas krav bedöms bristen som mindre allvarlig och huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero. Skolinspektionen har funnit följande brist inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

- Fritidshemmet saknar en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever det aktuella året samt en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever och att varje verksamhet årligen upprättar en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, samt en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering. Av planen framgick då att den endast avsåg skolan och inte fritidshemmet.

Huvudmannen har efter Skolinspektionens tillsynstillfälle inkommit med en plan mot kränkande behandling och diskriminering som uppfyller skollagens krav. Med anledning av att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse avstår Skolinspektionen från ingripande i denna fråga.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Laura Bulnes Strähle
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.